

A Balaton Kiemelt Térség Stratégiai Program társadalmi egyeztetésének eredményei és az Operatív Program egyeztetési változatának tartalma

FEKETE KÁROLY

KUTATÓ, KUTATÁSSZERVEZŐ

Balaton Integrációs Közhasznú NKft.

Siófok, 2021.02.18.

Térségi tervezés

2014 – 2020 ÁROP – 1.2.11/A, 2013

című pályázat keretében

- Hosszútávú fejlesztési koncepció – 2030-ig
- Stratégiai Program 2014 – 2020
- Operatív Program 2014 – 2020

2021 – 2027

- Biztosított források nélkül, jogszabályi felhatalmazás (1996. évi XXI. Törvény) alapján, saját, BFT hatáskörben, pénzügyminisztériumi útmutatás
- Rugalmas, a partnerségi tervezésre alkalmas saját módszertan
- 2018 – máig – kiindulópont a Hosszútávú Fejlesztési Koncepció felülvizsgálata

A balatoni területfejlesztési dokumentumok jelentősége

- Helyben jelentkező fejlesztési igényeket fogalmaz meg, megfelelő helyismeret birtokában
- Kormány felé történő dokumentált javaslatétel
- Integrált térségi szemlélet, széleskörű partnerség
- Európai Bizottság számára is jól értelmezhető műfaji keretek
- Részben a 1861/2016. Kormányhatározat is a BFT fejlesztési dokumentumaira épült!
- 2021 – 2027: Utolsó, a ma ismert formában megvalósuló EU-s támogatási ciklus?

A tervezés főbb megállapításai

Új fókuszok:

- 1: Klímaadaptáció**, klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás komplex (infrastrukturális és szoft) fejlesztései
- 2: Népeségmegtartó-képesség** javítása
- 3: Térségi kohézió** erősítése.

Új fejlesztési elvek, szükségletek:

- Kulturális fejlesztések: infrastruktúra, turizmus, szemléletformálás, rendezvénykoordináció .... **Veszprém – Balaton EKF 2023**
- **Területi kiegyenlítés**, felzárkóztatás, társadalmi integráció

Stratégiai prioritás megnevezése	Intézkedések
1. Víz és infrastruktúra	1.1 Vízgazdálkodás, vízügyi infrastruktúra fejlesztése 1.2 Közüzemi infrastruktúra fejlesztés 1.3 Településfejlesztés
2. Természetvédelem és klímavédelem	2.1 Természetvédelem 2.2 Klímavédelem 2.3 Erőforrásvédelem 2.4 Tájvédelem
3. A térségi népességmegtartó-képesség fejlesztése	3.1 Lakhatási, otthonteremtési programok 3.2 Oktatás, ösztöndíjak 3.3 Foglalkoztatási programok 3.4 Társadalmi felzárkóztatás 3.5 Közösség, közösség és kulturális infrastruktúra fejlesztése
4. Gazdaságfejlesztés	4.1 Helyi és térségi tudásbázisokhoz kapcsolódó innováció orientált üzleti infrastruktúra fejlesztés 4.2 Kézműves és kreatív ipar fejlesztése 4.3 Vállalkozásfejlesztés
5. Közlekedésfejlesztés	5.1 Elérhető Balaton program folytatása 5.2 Kombinált közlekedési módok, tarifaközösség, közlekedési szövetség 5.3 Lokális forgalomcsillapítás, mikromobilitás 5.4 A háttértelepülések elérhetőségének javítása
6. Turizmusfejlesztés	6.1 Attrakciófejlesztés 6.2 Szálláshelyek és szolgáltatások fejlesztése 6.3 Turisztikai menedzsment rendszer
7. Mezőgazdaság, helyi termékek	7.1. Helyi termékek 7.2 Szőlészet-borászat 7.3 Halgazdálkodás, halfogyasztás
8. Egészségfejlesztés	8.1 Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése 8.2 Időskori ellátások és szolgáltatások fejlesztése 8.3 Rehabilitációs szakellátások és szolgáltatások fejlesztése 8.4 Szemléletformálás, egészséges életmód iránti elköteleződés
9. Térségi kohézió erősítése	9.1 A térségi integráció kiterjesztése 9.2 Szervezetfejlesztés 9.3 Térségi fejlesztési alap

Társadalmi egyeztetési folyamat...

- 2020. december 7. – 2021. január 25.
- Közel 400 önálló észrevétel
- 33 észrevételező szervezet
- Tematikus workshopok a Stratégia bemutatásáról – tartalmi viták lefolytatása
- Információk az Operatív Program tervezéséhez

1. prioritás: Víz és infrastruktúra

Indokoltság: A Balaton Kiemelt Térség hosszútávon fenntartható társadalmi-gazdasági működése és fejlődése csak abban az esetben lehetséges, ha a régió - különösen a **víz** - ökológiai állapota a társadalmi igénybevétel hatására nem romlik, sőt annak javulása kell, hogy legyen ***minden fejlesztéspolitikai beavatkozás*** távlati célja.

- **Társadalmi egyeztetés - észrevételek száma: 47**
- **Észrevételezők:** ITM, EMMI, Belügyminisztérium, Agrárminisztérium, Veszprém Megyei Önkormányzat, Balatoni-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Zala Megyei Kormányhivatal Balatoni Szövetség, Herman Ottó Intézet, Települési Önkormányzatok Szövetsége, Pannon Egyetem, Szent István Egyetem Georgikon Campus, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Végegyet Pálcövéeért Természetvédelmi Egyesület, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság.

1.1 Vízgazdálkodás, vízügyi infrastruktúra fejlesztése

Kiemelten a vízügyi ágazat (OVF, vízügyi igazgatóságok) és kapcsolódó szereplők projektjei

- 120 cm-es üzemrendhez igazodó vízügyi infrastruktúra-fejlesztés; partvédművek fejlesztése, mélyfekvésű területek feltöltése, partfalbiztosítás, vízminőségvédelem.
- Hosszútávú fenntarthatóságot biztosító beavatkozások hatásvizsgálata (vízpótlás)
- Levezetőrendszer korszerűsítése (3. ütem)
- Kisvízfolyások védképességének fejlesztése, erózióvédelem, településfejlesztési hasznosítás
- Csapadékvíz-elvezetés/megtartás (tározórendszerek korszerűsítése, karbantartása, csapadék-elvezető rendszerek), villámárvizek elleni védelem
- Mederkotrás, iszapelhelyezés, zagyterek fejlesztése, rekultivációja, kapcsolódó K+F tevékenység
- Szolgálati (ipari) kikötő
- Nádasok védelme, nádas térképek felülvizsgálata
- Integrált ökológiai, vízügyi monitoring + hosszútávú előrejelzések, hatástanulmányok

Főbb észrevételek:

- Ökológiai egyensúly és fenntarthatóság érvényesítése – minden beavatkozás kapcsán érvényesíteni szükséges!
- 120 cm-es üzemrendhez való igazodás – szükséges egyáltalán? Káros hatások, alternatívák.
- Iszapkotrás – biztonság és szigorú feltételek érvényesítése, biztonságos iszapelhelyezés
- Tóparthoz való hozzáférés helyeinek bővítése ne legyen cél (ökológiai kártétel)

Források: KEHOP Plusz (kiemelt ágazati projektek), RRF, TOP Plusz, hazai források

1.2 Közüemi infrastruktúra-fejlesztés

Beavatkozások, programelemek

- Ivóvízhálózati fejlesztések (DRV Zrt. projektjei - ellátásbiztonság)
- Szennyvízcsatorna-hálózati fejlesztések
- Távközlési infrastruktúra, hálózatbővítés, smart eszközök alkalmazása (Digitális Jólét Program)
- Közvilágítás

Észrevételek:

- Karsztvízbázis integrálása az ivóvízhálózatba (pozitív hatások és kockázatok)
- Egyedi szennyvízkezeléssel kapcsolatos fejlesztések lehetőségének megjelenítése (ahol indokolt)
- A tájképvédelem szempontjainak érvényesítése

Források: RRF, KEHOP Plusz (kiemelt ágazati projektek), TOP Plusz

1.3 Településfejlesztés

Beavatkozások, programelemek

- Települési zöldterületek fejlesztése
- Partis sétányok, zöldterületek, parkok, sétaterrek
- Történelmi településközpontok revitalizációja, rehabilitációja (komplex projektek!!), klímaadaptáció
- Új településközpontok kialakítása (integrált projektek)
- Belterületi úthálózat fejlesztése

Észrevételek:

- Barnamezős, rozsdáövezeti területek rehabilitációja
- Tájegységi, települési arculati elemek fejlesztése (jó példák!!), épített örökség védelme, szemléletformálás
- Balatoni főépítész – státusz visszaállítása
- Nem versenysport célú sportparkok

Források: TOP Plusz, hazai költségvetési forrás

2. prioritás: Természetvédelem, klímavédelem

A szükséglet indoklása:

„...a **Balaton az éghajlatváltozás** valószínűsíthető következményeit tekintve Európa egyik legsérülékenyebb országának **egyik legsérülékenyebb területe**, a *”felkészülni az elkerülhetetlenre, megelőzni az elkerülhetőt!”* elvet a legkomolyabban véve kell végezni a régió alkalmazkodási lehetőségeinek feltárását, térség-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumainak kidolgozását és **integrálását a térségi fejlesztési tervekbe**

Társadalmi egyeztetés főbb adatai a témában

Észrevételek száma: 41

Véleményező szervezetek: Agrárminisztérium, Belügyminisztérium, Innovációs és Technológiai Minisztérium, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Veszprém Megyei Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal, Balatoni Szövetség, Megyei Önkormányzatok Szövetsége, Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ, Herman Ottó Intézet, Szent István Egyetem Georgikon Campus, Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem, Pannon Egyetem

2.1 Természetvédelem

Programelemek, beavatkozások

- Vízi és vizes élőhelyek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, nádasok megőrzése, védelme
- Gyepes élőhelyek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése
- Erdei élőhelyek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése
- A földtudományi természeti értékek, illetve a táji, és a kultúrtörténeti értékek, valamint a hozzájuk kötődő élővilág megőrzése
- Természetvédelmi igazgatás, területi jelenlét és természetvédelmi őrzés feltételeinek, valamint a természetvédelmi célú kutatás és az adatgyűjtés feltételeinek megteremtése
- Védelem alatt álló fajok védelme, génmegőrzés
- Inváziós fajok visszaszorítása

Észrevételek

- Fogalmi és szövegszerű pontosítások, kiegészítések
- Indikátorok módosítása
- Kis-Balaton mint önálló tájegység nevesítése
- Természetvédelmi szemléletformálás és a turizmus kapcsolata

OP tartalom: Kiemelten a BFNPI projektjei!

Források: KEHOP Plusz 3. prioritás

2.2 Klímavédelem

A Klímastratégia integrálása a kiemelt térségi programba

Programelemek, beavatkozások

1. Kibocsátáscsökkentés

- ÜHG nyelő területek (erdő, települési zöldfelület, nádas, berekterületek, stb) hatékony védelme, potenciáljának megóvása, területének növelése
- ÜHG kibocsátás csökkentése a fogyasztási mintázatok megváltoztatásával
- ÜHG kibocsátás csökkentése a közlekedési szektorban
- Épületek ÜHG kibocsátásának csökkentése
- Megújuló energiák használatának támogatása

2. Alkalmazkodás

- Balaton Klíma Akadémia létrehozása
- Klímaadaptáció elősegítése infrastrukturális fejlesztéseken keresztül
- Klímaadaptáció elősegítése innovatív technológiák alkalmazásával
- Klímaadaptációhoz szükséges pénzügyi eszközök fejlesztése

Horizontális elem: **közbiztonság**

Észrevételek, vélemények:

- Stratégiai cél: Turizmus klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásának elősegítése (pl. 120 cm-es szabályozási vízszint)?
- Szemléletformálás: közérthetővé tett eredmények publikálása, beépítése iskolai tananyagokba
- Klímaakadémia modellje, szereplői

Források: KEHOP Plusz, egyéb uniós forrás, hazai költségvetési forrás

2.3 Erőforrásvédelem és 2.4 Tájvédelem

Programelemek, beavatkozások

- Biológiai sokféleség védelme (pl. Berek területek és a Balaton kapcsolatának helyreállítása)
- Vízmegtartás (hálózati vízveszteség csökkentés, körzetekre osztott távfelügyeleti monitoring hálózat prototípusának kifejlesztése)
- Talajvédelem
- Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaságra történő áttérés (balatoni üledék elhelyezésének és kezelésének megvalósítása - hulladéklerakók rekultiválása, ipari hasznosítás)
- Kék és zöld infrastruktúra fejlesztése
- Megújuló energiaforrások
- Biomassza-hasznosítás, élelmiszervédelem
- Tájobszervatórium (2.4) és Ökomúzeum létrehozása

Észrevételek:

- Zöldinfrastruktúra elemek mennyiségének növelése jelenjen meg
- A megújuló energiaforrások alkalmazása nem járhat együtt a táj- és természetvédelmi szempontból értékes elemek pusztulásával!
- Turizmus korlátozásával kapcsolatos megjegyzések

Források: KEHOP Plusz, TOP Plusz, egyéb uniós forrás, hazai forrás

3. prioritás: A térségi népességmegtartó képesség fejlesztése

Indokoltság:

- Demográfiai folyamatok
- Területi különbségek

Társadalmi egyeztetés főbb adatai a témában

- **Észrevételek száma:** 22
- **Észrevételezők:** EMMI, ITM, Veszprém Megyei Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Pannon Egyetem, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság.

3.1 Lakhatási, otthonteremtési programok

Alapelvek: Beépített területek terjeszkedésének korlátozása, természetvédelmi és zöldterületek valamint parti sáv védelme.

Programelemek:

- Bérlakás program
- Felhagyott ingatlanok, házak kedvezményes értékesítése
- Telekkialakítások támogatása
- Szegregált lakóövezetek, élethelyzetek felszámolása, rehabilitációja
- Munkavállalói szállások

Észrevételek:

- barnamezős területek hasznosítása, új telkek alakítása csak különösen indokolt esetben
- parti sáv védelme.

OP tartalom: Egységes térségi programba szervezhető lakhatási program megvalósításának igénye!

Források: EFOP Plusz, hazai költségvetési forrás, (RRF)

3.2 Oktatás, ösztöndíjak

Programelemek:

1. Duális képzés
2. Köznevelési infrastruktúra fejlesztése
3. Speciális ismeretek: Nyelvoktatás, Balaton tantárgy, turisztikai és környezetvédelmi ismeretek
4. Tehetséggondozás (népességmegtartó-képesség és felzárkóztatás!)

5. Ösztöndíj-program

Partnerek: képzőhely, foglalkoztató, önkormányzat, diák

Ösztöndíj-szerződés a képzés idejére: munkahelyi előszerződés meghatározott munkakörbe (munkáltató), lakhatási lehetőség (önkormányzat), tanulás, elhelyezkedési és letelepedési kötelezettség (diák)

Források: EFOP Plusz, RRF, hazai költségvetés

3.3 Foglalkoztatási programok, életpályamodellek

- Térségi kiemelt ágazatokban foglalkoztatotti életpályamodellek, karriermenedzsment
- Gyakornoki program (akár az ösztöndíj-rendszerhez kapcsolódva)
- Egyedi térségi projektek a munkaerőpiaci szezonális mérséklésére
- Távmunka és rugalmas munkavégzési formák feltételrendszerének javítása

Észrevételek:

- Kifejezetten a kisgyermekes szülők számára – rugalmas munkavégzés biztosítása
- Karriermenedzsment fogalom használata

Források: GINOP Plusz, TOP Plusz

3.4 Társadalmi felzárkóztatás

- Területileg koncentrálódó leszakadás – fontos a térségi versenyképesség védelme!
- Egyedi, helyi diagnózison alapuló beavatkozások - folyamatos nyomkövetéssel (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét Program)
- Helyi adottságokra építő közösségfejlesztési, helyi gazdaságfejlesztési programok
- Balatoni értékek megjelenítése
- Szegregátumok kezelése

Észrevétel:

- Nem kellő súllyal jelenik meg az anyagban a területiség
- Nem tisztázott a területi lehatárolás módszertana, a helyzetelemzés eredményeinek verifikálása

Források: EFOP Plusz, TOP Plusz, RRF, hazai forrás

3.5 Közösség, közösségi és kulturális terek fejlesztése, térségi identitás erősítése

- Kulturális infrastruktúra fejlesztése (*Veszprém – Balaton EKF 2023 programhoz is kapcsolódva!*)
- Közösségi és kulturális programok
- Balatoni identitás megjelenítése a rendezvényekben, ismeretátadásban (pl. Játékos Balaton)
- Közösségszervezők, kulturális menedzserek, programszervezők képzése!
- Területi diverzifikáció
- Tömegsport-infrastruktúra (egészséges életmód, szemléletformálás!)

Észrevételek:

- Üdülőtulajdonosok bevonása a közösségfejlesztésbe!
- Témmaterületek kiterjesztése (tömegsport, rekreáció)
- EKF projekt beemelése

Források: EFOP Plusz, TOP Plusz, hazai források

4. prioritás: Gazdaságfejlesztés

Indokoltság:

A Balaton térség gazdaságfejlesztése tekintetében tartós strukturális kihívást jelent a turizmusorientált gazdasági szerkezet. A térség adottságaiból következő idegenforgalmi gazdasági fókusz a régió gazdaságát fokozottan érzékenyvé teszi a válsághelyzetekre.

Cél:

A térségi **gazdaság rezilienciájának erősítése**, a térségi gazdasági struktúra és a környezeti minőség egyensúlya, a népességmegtartás és vonzás, magas minőségű egész éves foglalkoztatás.

Források: GINOP Plusz, illetve RRF!

Társadalmi egyeztetés - észrevételek száma: 12

Észrevételezők: EMMI, ITM, Agrárminisztérium, Veszprém Megyei Önkormányzat, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Pannon Egyetem, Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ.

4.1 Helyi, térségi tudásbázisokhoz és adottságokhoz kapcsolódó, innováció orientált üzleti infrastruktúra-fejlesztés

Beavatkozások, programelemek:

- Üzleti infrastruktúra fejlesztése (térségi adottságokhoz illeszkedve)
- Inkubátorházak, technológiai központok és parkok
- Legmodernebb infrastruktúrát felvonultató, inspiráló irodai környezetet biztosító egységek létesítése
- Preferált ágazatok: K+F+I, IT, egészségipar, kreatív ipar
- Településfejlesztési járulékos hatások!
- Logisztika

Peremfeltételek: barnamezős fejlesztések (településkép, tájkép!!), digitális infrastruktúra, vállalkozói képzések.

Észrevételek:

- Kedvezményezettek körének kibővítése
- Stratégiai cél finomítása
- Digitális Jólét Program
- Tudástermelés – tudástranszfer – tudásfelhasználás összekapcsolódása

4.2 Kézműves és kreatív ipar fejlesztése

Beavatkozások, programelemek

- Hagyományos, „speciálisan balatoni” kézművesipar támogatása
- Hagyományokra is építő de újszerű kreatív ipar
- Turizmusgazdasági integráció
- Kézművesipar: utánpótlás képzése, szociális célok, minőségbiztosítás igénye
- Kézművesipar kapcsán preferált: helyi alapanyagokból – helyi kereslet számára termelő vállalkozások
- A Balaton a Kreatív ipar számára inspiráló környezetet biztosít – a kreatív ipar viszont a Balaton márkázásában vehet részt!
- Kreatív ipar és Veszprém-Balaton EKF 2023 kapcsolata kiemelten fontos
- Helybeli alkotók tevékenységének, termékeinek promóciója, hálózatba szervezése
- Ipari barnamezők kreatív ipari hasznosítása

Észrevételek:

- Kedvezményezettek köre (kulturális intézmények)

4.3 Vállalkozások fejlesztése

Beavatkozások, programelemek

- Területileg differenciált célok
- Gazdaságfejlesztési célú helyi együttműködések (kooperációk) támogatása
- Vállalkozói innováció fejlesztése
- Vállalkozások működésének átalakítása a körforgásos gazdaság szempontjai szerint
- Vállalkozói képzések, szemléletformálás, generációváltás támogatása
- Tevékenységek diverzifikációja

Észrevételek

- Együttműködésen alapuló akcelerator program (már meglévő új vállalkozások fejlesztése – elsősorban vállalkozói képzések által - intézményi együttműködés segítségével)

5. prioritás: Közlekedésfejlesztés

Indokoltság:

A következő programozási ciklus a még szükséges külső elérhetőségi beavatkozásokon túl **a belső elérhetőségi viszonyok javítását** kell hogy célozza. A stratégiának válaszolnia kell a **lokálisan, települési szinten** jelentkező fejlesztési szükségletekre a parti és a háttértelepüléseken egyaránt, valamint a még fennálló **regionális, térségi léptékű, infrastruktúra-fejlesztési és közlekedésszervezésre** vonatkozó igényekre.

- **Társadalmi egyeztetés - észrevételek száma: 13**
- **Észrevételezők:** Veszprém Megyei Önkormányzat, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Zala Megyei Kormányhivatal Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Herman Ottó Intézet, Pannon Egyetem, Balatoni Kör, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság.

5.1 Elérhető Balaton program további intézkedései és kiterjesztése a teljes üdülőkörzetre

Beavatkozások, programelemek:

- Folyamatban lévő projektek befejezése
- A külső elérhetőséget szolgáló további szükséges projektek végrehajtása
- Budapest-Balaton kerékpárút
- Lokális közlekedési problémák kezelése

Észrevételek:

- Külön vasútfejlesztési intézkedés, a Balaton átszállás nélküli körbeutazhatósága, keskeny nyomközű vasútvonalak fejlesztése tartalommal
- Hajózás funkcióinak kiterjesztése
- 71. sz. főút tehermentesítése, a 77. sz. főút fejlesztése
- Kritika: nem teljesült a külső elérhetőséget célzó fejlesztések többsége!
- Nemzetközi gyorsvasút-hálózathoz történő csatlakozás lehetőségeinek vizsgálata
- M8 autópálya
- Hévíz-Balaton Airport – infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés

Források: RRF, IKOP Plusz

Közlekedésfejlesztési projektek (tervezett) a térségben

Közút:

- M76 autóút megépítése (Fenekpuszta – Zalaegerszeg)
- Keszthely 2x2 sávós főúti bekötése
- 77. sz. főút fejlesztése a 71. főút tehermentesítése érdekében, valamint az észak-déli irányú alacsonyabb rendű úthálózat fejlesztése
- 67. sz. főút Látrány elkerülő kiépítése (2x2 sáv)
- M8 autópálya térségi szakaszainak megépítése (Balatonfűzfő – Veszprém elkerülő), kapcsolódó ráhordó hálózatok kiépítése

Vasút:

- Szántód – Kőröshegy – Balatonszentgyörgy vonalszakasz kiegészítő munkálatai
- Balatonfüred – Tapolca (29. sz.), Tapolca – Keszthely (26.sz.), Tapolca – Ukk (26. sz.) vonalszakaszok villamosítása, szűk keresztmetszet kiváltása
- Siófok – Kaposvár (35. sz.) vonal korszerűsítése
- Balaton vasúti körüljárhatóságának megteremtése (Balatonaliga-Balatonakarattya közötti átkötés)
- Északi és déli-parti vasútállomások rekonstrukciója
- Keszthely és Hévíz kötöttpályás kapcsolatának megteremtése
- Keskeny nyomközű vasúti infrastruktúra további fejlesztése (Balatonfenyves állomás, Buzsák)

Egyéb:

- E-közlekedés infrastrukturális feltételeinek fejlesztése
- Balatoni Bringakör felújítása, átépítése, fejlesztése

5.2 Kombinált közlekedési módok, tarifaközösség, közlekedési szövetség

Beavatkozások, programelemek

- Balatoni Regionális Közlekedésszervező Iroda – térségi közösségi közlekedés integrált intézményesítése (minisztériumi és térségi együttműködés alapján)
- Községi közlekedési szolgáltatások igénybevételének elősegítése
- Szolgáltatások egymásra épülésének elősegítése
- Mobilitási igényekhez alakított, rugalmas, igényvezérelt szolgáltatások
- Tarifaközösség, integrált forgalomszervezés és utastájékoztatás

Észrevételek:

- „Közlekedési Szövetség” feladat- és hatáskörei
- Térségi szintű közös közlekedési/információs platform létrehozása

Források: RRF, hazai forrás, IKOP Plusz

5.3 Lokális forgalomcsillapítási intézkedések, mikromobilitási megoldások

Beavatkozások, programelemek

- Forgalomcsillapítási megoldások, forgalomtechnikai módszerekkel (körforgalmak, közlekedési lámpák, okos gyalogátkelőhelyek)
- Gyalogos/kerékpáros/autómentes zónák, zöld zónák (LEZ) kialakítása
- Parkolási övezetek szabályozása
- Helyi közösségi közlekedési szolgáltatás javítása
- Helyi mikromobilitási szolgáltatások kialakítása (kerékpárkölcsonzók, helyi kisbuszos/iránytaxi jellegű szolgáltatások)

Észrevételek

- Uber bevezetésének lehetősége

5.4 A háttértelepülések elérhetőségének javítása

Beavatkozások, programelemek

- Úthálózati hiányosságok megszüntetése
- Útfelújítások
- Kerékpárutak kialakítása
- Buszmegállók, buszöblök kiépítése és fejlesztése
- Vasúti és autóbuszos közszolgáltatások felülvizsgálata, menetrendek javítása (az 5.2 pontban említett szervezet koordinálásában) – a háttértelepüléseken élők érdekeit szem előtt tartva!
- Alternatív közösségi közlekedési megoldások - pl. igényvezérelt közlekedés - létrehozása (az 5.2 pontban említett szervezet koordinálásában)

Észrevételek

- Alternatív kerékpárút-nyomvonalak

Források: IKOP Plusz, RRF, hazai forrás

6. prioritás: Turizmusfejlesztés

A prioritás indoklása:

A turizmusgazdaság és a természeti-táji környezet, valamint azzal együtt élő helyi társadalom **harmonikus együttműködésének** biztosítása érdekében az idegenforgalom területén folytonos beavatkozásokra van szükség. A **korábbi időszakhoz képest** némileg **eltérő hangsúlyokkal** kell megtervezni a 2021 utáni időszak intézkedéseit, előtérbe helyezve a **mértéktartó fejlesztést**. A turizmus fejlesztése nem gátolhatja a térségi népességmegtartó-képesség erősítését, az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást és az ökológiai állapot javítását.

Észrevételek száma: 48

Véleményező szervezetek: ITM, EMMI, Agrárminisztérium Veszprém Megyei Önkormányzat, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Települési Önkormányzatok Szövetsége, Balatoni Szövetség, Megyei Önkormányzatok Szövetsége, Herman Ottó Intézet, Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ, Pannon Egyetem, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Balatoni Kör, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság.

6.1 Attrakciófejlesztés

„A jövő balatoni turisztikai attrakciófejlesztései az autentikus, helyi, térségi kultúrán, hagyományokon, környezeti értékeken nyugvó turisztikai vonzerőkínálat kialakítását kell hogy szolgálják. A térség **eltartóképességét nem meghaladó, a társadalmi működés és a természeti környezet egyensúlyára** törekvő idegenforgalmi desztináció kialakítása kell hogy legyen a fő ágazati cél.”

Programelemek, beavatkozások

- Kulturális turizmus (*horizontálisan* Veszprém Balaton EKF 2023 + UNESCO Világörökség Várományos Helyszín)
- Kerékpáros turizmus (Balatoni Bringakör marketingje!)
- Geo- és ökoturizmus, vadászturizmus, falusi turizmus
- Egészségturizmus
- Horgászturizmus
- Strandok fejlesztése
- Vitorlázás, vízisportok
- **TÉMAPARK**
- Rendezvények (regionális hatókörű események támogatása, rendezvénykoordináció, diverzifikáció!)

ALAPELV: területi diverzifikáció és az egyes mikrotérségek arculatának kifejeződése!

Észrevételek

- Attrakciók szerepe a balatoni identitás kialakításában, az attrakciók népszerűsítése a helyi lakosok körében
- Attrakciós kínálat valós igényekhez történő alakítása (specifikus célok szintjén)
- Az aktív turizmus mint a környezeti nevelés és szemléletformálás eszköze...
- Vadászturizmus
- Partnerszervezetek tevékenységének megjelenítése

6.2 Szálláshelyek és szolgáltatások fejlesztése

Programelemek, beavatkozások

- Szálláshelyek és vendéglátás minőségi színvonalának emelése
- Egész évben elérhető szolgáltatások ösztönzése
- Szolgáltatói, vállalkozói együttműködések
- Gasztronómia (attrakció és szolgáltatás egyaránt)
- Helyi lakosok ösztönzése a szolgáltatások igénybe vételére

ALAPELV: Új kapacitások csak korlátozottan, elsősorban barnamezős területeken hozhatók létre és biztosítani kell a parti sáv, a természeti és természetközeli területek védelmét!

Észrevételek, vélemények

- Helyi lakosok szerepe a szolgáltatásvásárlásban
- Gyógy és aktív turisztikai szolgáltatások megjelenítése
- Háttértelepülések (?) szolgáltatásfejlesztése

6.3 Turisztikai menedzsment rendszer fejlesztése

A helyi lakosság életminőségét javító és a természeti értékek megóvását is szolgáló turizmus csak megfelelő irányítási, menedzsment rendszerrel biztosítható. A turizmus akkor fenntartható, ha nem ütközik egyetlen szereplőjének az érdekével sem.

ÁGAZATI SZEREPLŐK ÉS CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZHANG MEGTEREMTÉSE!

Programelemek, beavatkozások

- Partnerség ápolása
- Kutatás, tervezés, fejlesztés
- Projekt menedzsment, attrakció menedzsment
- Minőségbiztosítás, monitoring
- Desztinációs marketing
- Adminisztráció, koordináció
- Szakmai képzés, tanácsadás

Két szervezeti egység/szint koordinációja szükséges: helyi szereplők, központi turizmusirányítás térségi szervezete

Észrevételek:

- A többszintű rendszer nem tud hosszú távon működni, ha csak a feladat szabályozása centralizált, de a finanszírozásé nem – szakpolitikai vita?

7. prioritás: Mezőgazdaság, helyi termékek

A prioritás indoklása:

Megnőtt a jó minőségű **kis- és őstermelői termékek** iránti kereslet, egyrészt a helyi lakosok, másrészt a turisták és a turizmusban érdekelt vállalkozások (elsősorban éttermek) részéről. A balatoni **borvidékek** emblemikusak, önmagukban is turisztikai vonzerő-értékkel bírnak. A mezőgazdaságnak szerepe van a térség gazdaságának diverzifikációjában is. Azonban az ágazat érzékeny. A fejlesztéspolitikai beavatkozásoknak elsősorban a **stabilitás és a versenyképesség** biztosítását kell szolgálniuk, valamint a helyi lakosok és a térségbe érkező vendégek magas minőségű, egészséges élelmiszerrel történő ellátását.

Észrevételek száma: 29

Véleményező szervezetek: ITM, EMMI, Agrárminisztérium Veszprém Megyei Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Balatoni Szövetség, Megyei Önkormányzatok Szövetsége, Herman Ottó Intézet, Pannon Egyetem, Szent István Egyetem, Balatoni Kör, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság.

7.1 Mezőgazdaság, helyi termékek

Programelemek, beavatkozások

ÁLTALÁNOS

- a **talajok** mennyiségi és minőségi **védelme** minden mezőgazdasági kultúrában
- a kiváló minőségű **szőlőterületek fejlesztése, komplex meliorációja.**
- meglévő **öntözőrendszerek** megőrzése, felújítása, **új rendszerek létesítésének támogatása**
- törekvés a **mezőgazdasági területhasználat megőrzésére**, a művelésre alkalmas méretű birtoktestek kialakítására, az építési lehetőségek korlátozására a mezőgazdasági területeken, valamint a tájromboló beépítések visszaszorítására.

HELYI TERMÉKEK

- Helyi termékek feldolgozása és ahhoz kapcsolódó infrastrukturális, eszköz beruházások (különösen a térségi specialításokhoz kapcsolódva)
- Értékesítési csatornák fejlesztése, további kiépítése, termékek piaci pozícióinak javítása
- Minőségbiztosított termékek, minőségbiztosítási rendszerek kialakításának támogatása, védjegyek kiterjesztése
- Helyi piacok kevésbé preferáltak – online, nyitott porta, mobil értékesítés, helyi termék polcok, vásárlói közösségek, falusi vendégasztal, gazdaudvar, borház...stb.
- Termelői együttműködések ösztönzése (közös marketing, programszervezés, logisztika)
- Szemléletformálás, tanácsadói rendszer fejlesztése

Észrevételek

- Védjegyes termékek körének nevesítése
- Ösztönzőrendszer a helyi termékek szélesebb körű felhasználására a vendéglátásban
- Vízpart 1 km-es körzetén belül legyen kötelező az ökológiai gazdálkodás!

Források: EMVA források, egyéb uniós források, TOP Plusz, hazai források

7.2 Szőlészet-borászat fejlesztése

Programelemek, beavatkozások

- Régiós és borvidéki bormarketing, brandek erősítése
- Eredetiség és minőség védelme – együttműködések!
- Borral kapcsolatos rendezvények magas színvonalának biztosítása (koordináció!)
- Borturizmus - termőterületeket nem veszélyeztető mértéktartó fejlesztések!
- Klímaadaptáció: rezisztens, alkalmazkodni képes fajták, öntözés, tápanyagpótlás
- Felhagyott szőlőhegyek komplex problematikája – kultúrtáj eróziója
- Szőlőhegyi utak

Észrevételek, vélemények

- Felhagyott szőlőhegyek problematikájának megjelenítése
- Borrégió sikeres pozicionálása, borászok közötti mikrotérségi együttműködések hangsúlyozása (pl. szolgáltatók nyitvatartása)
- Borversenyek

Források: GINOP Plusz, EMVA források, hazai költségvetési forrás

7.3 Halgazdálkodás, halfogyasztás

Nem csak gasztronómiai érték!

Programelemek, beavatkozások

- Balatoni hal kiskereskedelmi forgalmazásának elősegítése, halértékesítési pontok bővítése
- A balatoni hal vendéglátásban történő megjelentetésének ösztönzése
- Akvakultúrás projektek, BHNP Zrt. projektjeinek támogatása
- Minőségbiztosítási rendszerek, földrajzi árujelzés
- Halfogyasztás ösztönzése (országos programokhoz is kapcsolódva, de térségspecifikus üzenetek érvényesítésével)
- Monitoring célú és kereskedelmi célú halászat kérdéseinek megfontolása

Észrevételek:

- Halászati tevékenység modernizálása
- Halászattal kapcsolatos jogszabályi rendszer felülvizsgálata lenne indokolt **vs.** nem várható a jogszabályok felülvizsgálata!
- Monitoring célú halászati tevékenység lehetővé tétele
- Balatoni halpiacok létrehozása, halfogyasztás ösztönzése – átfogó vizsgálatra érdemes téma!

Források: GINOP Plusz, KEHOP Plusz, MAHOP Plusz

8. prioritás: Egészségfejlesztés

A szükséglet indoklása:

- **Népességmegtartás, életminőség**
- **Specifikus szolgáltatási igények** (szezonalitás, idősödő társadalom, tér és „időbeli” tagoltság)

Társadalmi egyeztetés főbb adatai a témában

- **Észrevételek száma:** 13
- **Észrevételezők:** EMMI, ITM Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Pannon Egyetem, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság

8.1 Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése

- Mikrotérségi szintű alapellátási, szolgáltatásszervezési modellek kialakítása
- Mikrotérségi egészségházak (praxisközösségek ill. csoportpraxisok számára)
- Ideiglenes szezonális szolgáltatóegységek létrehozása, rugalmasan használható időszakos infrastruktúra alkalmazása és egészségügyi gyakornoki program a főszezonbeli leterheltség oldására
- Térségi kórházak speciális készségeinek erősítése, fejlesztése
- Alapellátó intézmények infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztése
- Krónikus betegeket ellátó intézmények fejlesztése
- Hospice intézmények
- Egész évben egészségügyi (szakorvosi, kiegészítő és alternatív) szolgáltatást nyújtó vállalkozások működési feltételeinek kialakítása: infrastrukturális háttér fejlesztése és eszközök beszerzése.

Észrevételek:

- Tevékenységek és fogalmak tisztázása
- Gyógykezelésre alapított bentlakásos intézmények létrehozása – barnamezős területeken

Források: RRF, GINOP Plusz, EFOP Plusz, hazai költségvetési forrás

8.2 Időskori ellátások és szolgáltatások fejlesztése

- Silver economy – alkonygazdaság vs. szociális háló
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, vagy vállalkozók által szervezett segítségnyújtó szolgáltatások (pl. kommunikációs szolgáltatások, egyedi szerződésen alapuló csomagok)
- Önálló életvitelt biztosító asszisztált és a tartós gondozást nyújtó (bentlakásos) intézmények kialakítása.
- Az időskorúaknak szóló szolgáltatások kiajánlását segítő, eladását támogató, közvetítő rendszer kialakítása.
- Az időskorúaknak szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára üzleti támogató rendszer kialakítása.
- Generációk közötti kapcsolatok megerősítését célzó segítő, ismeretátadó programok.

Észrevételek:

- Fogalmak és tevékenységek lehatárolása a szakpolitikai értelmezhetőség miatt

Források: GINOP Plusz, EFOP Plusz, hazai költségvetés

8.3 Rehabilitációs szakellátások és szolgáltatások fejlesztése

- Nagymúltú rehabilitációs intézmények szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztése
- Nemzetközi színvonalú, versenyképes ellátás, szolgáltatások
- Szolgáltatók széles körének bevonása, széles szolgáltatási paletta kialakítása az intézményekhez kapcsolva

Források: RRF, EFOP Plusz, GINOP Plusz

8.4 Szemléletformálás, egészséges életmód iránti elköteleződés

- Az egészséges életmód iránti elköteleződéssel való azonosulás elősegítése (szemléletformálás, programok, tanácsadás)
- Specializált rendezvények, képzések (testmozgás, mentális egészség, táplálkozás...stb.)
- Egészségtudatosság megjelenítése az oktatásban, turizmus-vendéglátásban

Észrevételek:

- Kedvezményezett kör kiterjesztése
- Szabadidősport hangsúlyosabb megjelenítése

Források: EFOP Plusz, hazai költségvetési forrás

9. prioritás: Térségi kohézió erősítése

A szükséglet indoklása:

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet **igazgatási megosztottságából és egyedi fejlesztési szükségleteiből** következően a térségben számos olyan, fejlesztéspolitikában és térségmenedzsmentben releváns feladatkör merül fel, amelynek **hatékony koordinációja és eredményes megvalósítása csak térségi szintű együttműködés keretében** képzelhető el. A kiemelt üdülőkörzet hosszútávú, konfliktusokat pozitív eredménnyel kezelő, mértéktartó fejlesztése érdekében elengedhetetlen, hogy a térségi integráció, koordináció és partnerség minél több területre kiterjedjen.

VERSENYKÉPESSÉGI KÉRDÉS!!

Társadalmi egyeztetés főbb adatai a témában

- Észrevételek száma: 7
- Észrevételezők: ITM, Veszprém Megyei Közgyűlés, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Pannon Egyetem, Káli-Medence Környezetvédelmi Társaság

9.1. A térségi integráció kiterjesztése

„...célzottan azokra az ágazati problémakörökre reagál, melyek kapcsán (...) elengedhetetlen a térségi feladatellátás összehangolása az igazgatási és koordinációs nehézségek áthidalására.”

- Balatoni Regionális Közlekedésszervező Iroda létrehozása
- Mikrotérségi komplex fejlesztési programok szakmai kidolgozása, támogatása, mentorálása (pl. Kis-Balaton Nagy-Berek Térségfejlesztési Együtműködés)
- Közbiztonsági program folytatása
- Rendezvények térbeli és időbeli koordinációja
- Balatoni Szolidaritási Alap létrehozása
- Egységes balatoni település és arculat-szabályozás kialakítása, érvényesítése
- Regionális szereplők együtműködésével végrehajtott kutatási programok
- Balatoni Klímaakadémia létrehozása
- Vízfelület-használat konszenzusos balatoni elveinek egységes meghatározása
- Balatoni Partnerségi Program folytatása
- Regionális nyilvánosság felületeinek kibővítése

Felelős szervezetek: Balaton Fejlesztési Tanács, Balatoni Integrációs Kft., egyéb térségben működő ágazati szervezet

9.2 Szervezetfejlesztés

Sikeres térségmenedzsment feltétele: erős **felhatalmazásokkal** rendelkező, jelentős **forrásokkal** bíró, minőségi **szaktudást** és térségi **ismereteket** integráló térségi szervezet fenntartása.

Tftv. Alapján: BFT + munkaszervezete

Kellő kompetenciák, források, felhatalmazások biztosítása szükséges az alábbi szinteken:

- Térségi menedzsment szervezet
- Különböző intézményi-ágazati, térségi stakeholderek
- Balatoni civil szervezetek
- Balaton Fejlesztési Tanács: partnerséget biztosító platform – koordinációs szerep!

9.3 Térségi fejlesztési alap

A szubszidiaritás elvével összhangban javasolt a Balaton térségében fenntartható módon működő és rendelkezésre álló fejlesztési alap – **pénzügyi eszköz**.

Funkció: helyi szempontok érvényesülése a fejlesztésben, helyi kezdeményezések összehangolása, EU forrásoktól független, tartósan rendelkezésre álló kiegészítő forrás a tipikusan balatoni fejlesztési célokra.

Összetevők:

- Térségi önerő – térségben képződött bevételekből
- Hozzájárulások (pl. önkormányzatok, vállalkozások, ágazati szervezetek)

A forrásfelhasználás céljait és feltételeit a helyi szereplők (az alapot működtetők) határozzák meg a BFT-n keresztül.

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

ELÉRHETŐSÉG:

Balaton Integrációs Közhasznú NKft.

8600 Siófok

Batthyány u. 1.

bftkht@balatonregion.hu

Társadalomtudományi Kutatócsoport

Balatonfüred

Lóczy Lajos u. 62.

8230

tarsadalomkutato@balatonregion.hu

Fekete Károly

kutató, kutatásszervező

karoly.fekete@balatonregion.hu